

Capítol 7

Propostes pràctiques contemporànies

Transició a una societat conscient

On som? vist des d'una perspectiva històrica	3
Propostes emancipadores contemporànies	3
Als Estats rics	3
Estratègies d'estil de vida	3
Renda Bàsica Universal	3
Al marge dels Estats	4
Proposta de Societat Conscient	5
Objectiu i perspectiva	5
Organització social i econòmica	5
Governança	6
Escassetat i manca de llibertat d'escollir comunitat	6
Abundància i llibertat d'escollir comunitat	7
Principi de subsidiarietat	8
Estratègia i instruments de transició	8
Reptes	8
Estratègia inicial	9
Consciència, creixement personal i col·lectiu	10
Emprenedoria pro-comunal	10
Com arribar al 90% de la població privilegiada	12
Quadre-resum reptes estratègics i solucions	13
Ajudar a les menys afortunades	14
Lobby i participació a les eleccions	15
Criteris per pertinença	17
Governança en la transició	17
Expansió territorial global	18
Referències	19
Zapatisme i Confederalisme Democràtic	19
Municipalisme Llibertari i Democràcia Inclusiva	19

On som? vist des d'una perspectiva històrica

Secció pendent de completar

Propostes emancipadores contemporànies

Als Estats rics

Estratègies d'estil de vida

Al països industrialitzats hi ha un munt d'iniciatives que sovint combinen elements com comunitats intencionals, centres socials ocupats anarquistes, ecoviles, xarxes de suport mutu, (cripto)-monedes alternatives,... algunes dissenyades per persones privilegiades que volen més significat a les seves vides, d'altres improvisades per persones desafortunades en barris que sobtadament s'han desindustrialitzat.

Aquestes iniciatives tenen com a punts febles a) la manca d'estratègia per substituir al capitalisme com a ideologia hegemònica, pretenen mitigar-lo o contenir-lo puntualment i localment enlloc de canviar la tendència global a més explotació social i destrucció ambiental b) no van a l'arrel del problema que és el conjunt de creences que les persones som egoistes i competitives i la manera natural de relacionar-nos és l'intercanvi mercantil, i c) preserven també el concepte d'escassetat de la mitologia capitalista. amb la qual cosa alimenten l'esperit competitiu i son poc atractives per a la gent amb poder adquisitiu mitjà-alt, que son les més crítiques d'atreure per a fer efectiu un canvi.

Renda Bàsica Universal

A nivell legislatiu la iniciativa internacional més interessant és la Renda Bàsica Universal. El més interessant és que desmunta la creença que les persones necessitem "guanyar-nos la vida". El punt més dèbil d'aquesta iniciativa es que sense contemplar l'accés gratuït a les necessitats bàsiques (habitatge, menjar, subministraments,...) el més probable es que el resultat sigui que els preus es disparin, com a mínim a les zones més poblades. Un altre

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

punt dèbil és que, com totes les propostes que es basen en la legislació, té el perill que la proposta, sigui filtrada pels mitjans de comunicació fins a esdevenir inofensiva o contraproductiva. Un exemple és com s'ha implementat a Catalunya la Renda Ciutadana Garantida, que és insuficient per a sortir de la precarietat. Ni tan sols combinant-la amb ingressos laborals precaris, ja que aquestes resten de la renda ciutadana. Un altre perill és que s'emprin per a desmantellar els serveis socials amb l'excusa que com que la gent ja té una renda garantida, la pot emprar per a pagar els serveis socials al mercat privat.

Al marge dels Estats

Actualment hi ha dues propostes en marxa que són especialment interessants per la seva perspectiva i la seva escala. Són el moviment Zapatista a Chiapas (Mèxic) i el Confederalisme Democràtic al Kurdistan (sobretot a Síria i Turquia, també a Iraq i Iran)

Tenen varies coses en comú. Els dos controlen un ampli territori amb una quantitat considerable de població. Unes 350.000 persones els Zapatistes i uns 2 milions el Confederalisme Democràtic. Són radicalment igualitaris i horitzontals. Defensen una ideologia que uneix tradicions autòctones (Maia i Kurda) amb tradicions revolucionàries europees de resposta al capitalisme (anarquisme i marxisme). Posen la dona al centre de la societat i de la revolució, sense identificar-se amb posicions feministes. Són conscients que són víctimes locals d'un fenomen global i busquen, des del primer moment, la internacionalització del conflicte i de la resposta. Esperen que el seu exemple sigui de model per a l'emancipació d'altres pobles i regions, animant a la diversitat enlloc de la uniformització. Les Zapatistes parlen de "un món on hi càpiguen molts mons" i les confederalistes kurdes defugen el nacionalisme kurd i treballen activament per la inclusió dels diferents pobles, ètnies i religions que habiten al Kurdistan en el projecte polític. Es dos promouen una organització social basada en el suport mutu i l'economia col·lectiva. El lema dels Zapatistes ho deixa ben clar: *Para todos todo, para nosotros nada*.

El Confederalisme Democràtic és especialment interessant per haver elaborat una gran quantitat de material que inclou un anàlisi històric i una proposta detallada d'organització social, disponible en diferents idiomes internacionals. Aquesta proposta està inspirada en el Municipalisme Llibertari de Bookchin i adaptada al context de l'orient mitjà, i el kurd en particular.

Els dos són inspiracions molt útils per aprendre com organitzar una societat amb un gran nombre de persones amb els principis de suport mutu i com establir organitzacions polítiques amb la capacitat d'interactuar amb els estats veïns.

D'altra banda, a nivell estratègic, per iniciar una societat alternativa, no aporten gaire ja que es dos han basat l'estratègia en una revolució armada. Aquesta ha tingut èxit al executar-la en territoris que es trobaven pràcticament al marge dels Estats. Per motius obvis aquesta estratègia és inviable en entorns urbans dels països rics.

Proposta de Societat Conscient

Objectiu i perspectiva

L'objectiu de la proposta es crear un model d'organització social que faciliti al màxim la felicitat i la realització de les persones, i dificulti l'explotació a les persones i a la natura.

La idea de fons d'aquest text és que hi ha una contradicció entre el que potencia la felicitat, satisfacció de les persones i sostenibilitat ambiental i les tendències d'organització social a gran escala.

Per al primer ajuda tenir una perspectiva holística, veuren's totes com a una, estar connectades, practicar la generositat i la gratitud.

En canvi, pel que fa l'organització social a gran escala, més enllà de la nostra comunitat immediata, tendiem a desentendren's i això fa que la gent menys adequada sigui la qui se n'encarregui, les que busquen un benefici personal. Això promou societats basades en, justament, el contrari. I per tant, que facilita el patiment innecessari i la destrucció ambiental.

Busquem doncs una fórmula que permeti crear una societat més enllà de la comunitat immediata, una societat global, que mantingui aquests valors, i sigui estable. La clau per aconseguir-ho és la consciència de les persones que hi participen: el coneixement que la organització social comunal ha estat dissenyada per potenciar certs aspectes, i que cal mantenir aquest coneixement per evitar degenerar a estructures jeràrquiques o de mercat.

Organització social i econòmica

Presentem un simple esboç de la organització social que proposem. Estar d'acord amb aquestes idees bàsiques és suficient per avançar juntes en la mateixa direcció. Detallar més d'inici no és útil: és molt més sensat deixar que els detalls evolucionin de manera orgànica. La dificultat més gran no és en identificar l'objectiu sinó en definir una estratègia de transició, i per tant és on esmercem més esforços.

Efectivament, moltes de les autores que han abordat aquesta qüestió han arribat a les mateixes conclusions en línies generals: la organització social òptima consisteix en comunitats radicalment igualitàries on es potencia tant l'autonomia personal com l'agència col·lectiva, i on la governança es fa sense mecanismes coercitius.

Pel que fa a l'economia la propietat és col·lectiva, pertany a la comunitat i aquesta se'n responsabilitza. La distribució de béns i serveis entre les persones de la comunitat es fa amb el regal i no amb la reciprocitat. És a dir, cada persona obté equitativament segons les

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

seves necessitats. Els fruits del treball que obté cada persona estan desvinculats de la seva participació en la producció. És a dir, funciona de la mateixa manera que una economia familiar, on tothom hi aporta segons les seves possibilitats i n'obté segons les seves necessitats.

Anomenem comunal a aquest model d'organització social i econòmica.

Pel que fa a com aquestes comunitats s'organitzen entre elles tan Bookchin, com Fotopoulos i més recentment Öcalan, han proposat models confederals molt satisfactoris. Es tracta d'agrupar territorialment les diferents comunitats en federacions, per tal d'abordar qüestions que van més enllà de la pròpia comunitat. Per exemple la gestió a gran escala de recursos naturals o d'infraestructures com hospitals o aeroports. Al seu torn aquestes federacions es poden agrupar en confederacions, per tal d'estandaritzar normes i processos per a fer més còmode la vida de les persones. I així successivament fins a nivell planetari.

Aquestes comunitats funcionen amb democràcia directa i envien delegades amb mandats específics a les assemblees federals. Aquestes delegades son revocables en cas que no transmetin fidelment les directives marcades per les assemblees. Al seu torn, aquestes assemblees envien delegades revocables a les assemblees confederals. Les propostes sorgeixen de les comunitats i s'escalen cap a nivells organitzatius superiors, i els acords baixen al seu torn cap a les comunitats.

Els acords als quals arriben les federacions i confederacions son de compliment voluntari per a cada una de les comunitats. Cada una valora, en cas de no estar d'acord amb la decisió majoritària, si és millor per al col·lectiu de comunitats, i vol, implementar-la, o si prefereix no seguir la normativa. No hi ha mecanismes coercitius a cap dels nivells agregats, ni federals ni confederals.

Governança

Escassetat i manca de llibertat d'escollir comunitat

“The major problem—one of the major problems, for there are several—one of the many major problems with governing people is that of whom you get to do it; or rather of who manages to get people to let them do it to them.

To summarize: it is a well-known fact that those people who most want to rule people are, ipso facto, those least suited to do it.

To summarize the summary: anyone who is capable of getting themselves made President should on no

account be allowed to do the job.”

— Douglas Adams, [The Restaurant at the End of the Universe](#)

Hi ha dos elements habitualment presents en les nostres perspectives que distorcionen enormement les nostres idees sobre governança.

La primera és la de no tenir la llibertat per escollir la nostra comunitat. És la perspectiva nacionalista, la de l'Estat-Nació, que el nostre naixement ens ha condicionat a viure en una comunitat imaginària de milions de persones. Com a molt, si tenim sort podem escollir canviar a una altra d'aquestes comunitats imaginàries Estatals, però partim de la idea que mai podrem crear una comunitat nova amb gent amb qui realment confiem.

La segona gran distorsió és la de l'escassetat. La idea que tenim menys recursos dels que necessitem o desitgem col·lectivament.

El resultat d'aquestes distorsions és assumir que hi haurà gent a la nostra comunitat amb la qui no podem confiar i que intentaran abusar dels mecanismes de governança per tal d'aconseguir beneficiar-se'n personalment, i a les persones properes, en detriment a les altres persones.

Les propostes de governança per tant acostumen a girar entorn a solucions a aquest dilema, propostes de prínceps nobles i justos des d'entorns conservadors, i propostes de repartiment de poders, equilibris, transparència, restriccions de mandats, etc. des dels entorns lliberals.

Però cap de les propostes per a solucionar el problema pot funcionar. No existeix cap fórmula màgica que faci que un grup de persones que cada un es mou pel seu propi interès, i on cada una intentarà abusar el mecanisme de governança, aconsegueixi posar-se d'acord per a governar-se de manera justa i equitativa.

Abundància i llibertat d'escollir comunitat

“Free your mind from the idea of deserving,
of the idea of earning,
and you will begin to be able to think”

Ursula K. LE Guin . The Dispossessed

L'enfoc per la governança canvia completament quan deixem aquestes dues idees de banda. Quan som lliures d'escollir a quina comunitat volem pertànyer, i vivim en un entorn d'abundància.

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

Aquesta hem vist que era la situació i la perspectiva dels nostres avantpassats nòmades rapinyaires. I la cultura que van desenvolupar va ser una cultura que potenciava tan l'autonomia personal com la pertinença al grup. Una cultura on ningú podia coaccionar als altres perquè fessin coses en contra de la seva voluntat. On les tasques productives s'organitzaven com un joc, on la gent es divertia participant-hi, i on tothom era lliure de canviar de banda si no se sentia còmode al grup on vivia.

El món que volem construir serà molt diferent que el dels nostres avantpassades nòmades. La tecnologia que volem tenir requerirà feines molt especialitzades. D'altra banda, les màquines faran les feines pesades i mecàniques, i les persones només faran les feines creatives, i caldran molt poques hores de feina per persona. Tot i així, l'objectiu és fomentar el mateix tipus de cultura, de manera que la comunitat esperi de cada un dels membres la participació regular en un dels grups de treball.

Cada una de les comunitats serà prou petita, formada per uns quants centenars o uns pocs milers de persones, com perquè tothom que hi participi pugui valorar si la cultura de la comunitat està funcionant, i les persones que en formen part estan motivades per a contribuir a la comunitat.

Principi de subsidiaritat

La governança és de baix a dalt, segons el principi de subsidiaritat: cada col·lectiu pren de manera autònoma les decisions que li corresponguin. Cada grup de treball és autoorganitzat i té la capacitat de decidir a quines persones accepta o no dins del grup de treball. Cada comunitat és autònoma per a decidir sobre els aspectes que afecten a tota la comunitat, com ara els criteris i procediments per a acceptar noves persones a la comunitat, elecció de delegats que s'envien a les federacions, o el grau d'explotació permesa dels recursos naturals a la zona on habita. L'assemblea de la comunitat és l'òrgan de decisió superior on tothom, dins de l'edat establerta pel col·lectiu, i pot participar amb igualtat de dret i vot. L'objectiu de l'assemblea és establir les línies mestres de les decisions per tal que comissions específiques les desenvolupin, de manera que la població hagi de destinar el mínim de temps possible a la governança.

Estratègia i instruments de transició

Reptes

El repte més gran és com organitzar-nos per a fer una transició de la societat actual a la societat que volem. I fer-ho de la manera més ràpida i eficient per a limitar la completa destrucció de la natura i el patiment innecessari de milers de milions de persones.

El punt de partida és que som una minoria les persones que tenim aquest objectiu i aquesta perspectiva. La majoria de persones accepta el sistema de valors de actual com un fet i no

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

es planteja que sigui possible canviar-lo. Dins d'aquesta majoria hi ha una petita part que vol contribuir a fer un món millor, i una immensa majoria que tant li fa.

Per tant podem diferenciar dues parts en el repte

1. Convèncer al màxim de persones interessades en contribuir a un món millor que viure amb valors diferents és possible i desitjable. I que de fet, pensar que podem fer un impacte positiu durador al món sense canviar els valors és una utopia irrealitzable.
2. Convèncer a la majoria de la població, la que tant els hi fa, que enlloc de participar en les estructures del capitalisme participin en les estructures de la societat alternativa que estem construint, perquè els hi resulta més avantatjós.

Estratègia inicial

La proposta de transició comença amb trobar-nos les persones afortunades que volem contribuir a un món millor, i que tenim el privilegi de tenir diners, temps i estatus legal per fer-ho, i començar a construir, aquí i ara, la societat alternativa que volem.

D'aquesta manera adrecem el primer repte: demostrant de manera empírica que es possible viure amb valors positius i que a més faciliten unes vides més felices, alegres i plenes, aconseguirem convèncer a les persones que volen contribuir a un canvi però no en fan prou amb una explicació teòrica i necessiten vivenciar una proposta per poder-li donar suport. Aquesta proposta crea al seu torn dos reptes més:

- A. Canvi de consciència individual a col·lectiva
- B. Moure recursos productius (habitatge, terrenys de cultiu, fàbriques, hospitals,...) del mercat-estat al comú

Inicialment formarem una primera comunitat d'activistes en una ciutat d'un dels països rics, com ara a Barcelona. Definim la paraula comunitat perquè sovint porta a confusió. Formar una comunitat no vol dir viure centenars de persones en comuna sota un mateix sostre. Vol dir establir llaços de confiança i posar propietat en comú. Definim també activista pel mateix motiu: una persona que dedica esforços i recursos en un canvi de sistema. En aquest context participant de manera crítica en activitats que contribueixen a un canvi real. A diferència del concepte habitual d'activista que participa en rituals de protesta, desobediència civil i sabotatge, de manera acrítica, com estil de vida, sense valorar-ne l'impacte real.

És a dir, que el temps i diners que volem destinar en contribuir en aquesta causa els destinarem d'una banda a socialitzar amb persones afins, i d'altra banda, a adquirir bens i serveis comuns. Un exemple de bens comuns podria ser una flota de cotxes, d'aquesta manera quan volem sortir de la ciutat de tant en tant els caps de setmana, no necessitem ni disposar d'un cotxe propi, ni llogar-lo. Un exemple de servei en comú podria ser un equip de

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

cuina que preparés àpats saludables (molt difícils d'aconseguir en el capitalisme) i que ens els portés a la feina o a casa.

Aquest enfoc permetria que, a mesura que la comunitat va funcionant, els recursos invertits en crear aquesta comunitat i aquests béns en comú revertís en estalvis de temps i diners per a les activistes que hi participen, amb la qual cosa podrien destinar encara més temps i diners al projecte de transició.

De fet, és interessant a l'hora de prioritzar l'adquisició de béns i serveis comuns tenir en compte el potencial de realimentació: és a dir, prioritzar les que estalviaran més temps i diners a les membres de la comunitat. Un exemple de servei comunitari podria ser un equip d'agents / representants professionals. Aquest equip s'encarregaria d'ajudar a cada membre de la comunitat a aconseguir feines més ben remunerades, que requerissin menys dedicació de temps, i que tinguessin més flexibilitat per a treballar remotament. El treball remot serviria per compartir més temps amb la comunitat i reforçar els vincles emocionals.

Consciència, creixement personal i col·lectiu

Pel que fa a les activitats de socialització gaudir de temps en companyia, per si mateix, ajuda a establir llaços de confiança. A més, per tal d'adreçar el **repte 1.B**, convindria programar activitats que estimulin un canvi de consciència, d'individualista a col·lectiva. Per exemple, meditació, que s'ha demostrat científicament que crea canvis fisiològics al cervell que ajuden en aquesta direcció.

A mesura que els llaços de confiança ho permetin convé també organitzar activitats més formals per a potenciar el creixement potencial i col·lectiu. És a dir, a entendre les nostres emocions, aprendre a responsabilitzar-nos, a comunicar-nos, i a ser receptives i atentes a les emocions i comunicacions de les altres persones

També convé organitzar activitats formals per estudiar la història i l'estratègia de transició, partint del material presentat aquí, i ampliant-lo.

No és necessari que totes les persones de la comunitat d'activistes participin en totes les activitats formals, però sí que ho és que tinguin interès en aquestes matèries, i que si no hi participen formalment n'aprenguin de manera informal de les companyes.

Emprenedoria pro-comunal

Per adreçar el repte 1.B, transferència de riquesa del mercat-Estat al comú, proposem la creació d'empreses pro-comunals.

La base d'una empresa pro-comunal és convertir les necessitats de la comunitat d'una despesa a una font d'ingressos. Per fer-ho convertim cada un dels equips de treball que cobreix les necessitats de la comunitat en una empresa. D'aquesta manera els mateixos

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

productes que es proporcionen a la comunitat sense ànim de lucre es proporcionen a les persones que encara no volen formar part de la comunitat, i prefereixen tenir-hi una relació comercial, a un preu més car.

De fet, de cara enfora, funcionaria com una empresa capitalista normal, buscant obtenir el màxim de benefici. Aquest benefici s'invertiria en el comunal, en part per subvencionar els serveis a la comunitat, fins que aquests fossin gratuïts, i en part, per a destinar l'excedent a comprar recursos al mercat i passar-los al comú. D'aquesta manera adrecem el **repte 1.B**.

Abans hem mencionat contractar a un equip de cuina per a proveir nutrició a les persones de la comunitat. En si mateix això suposa un estalvi de temps, comparat en cuinar cada una per separat, o de diners, comparat en menjar en restaurants. Però podem anar a un pas més i, amb pocs diners, convertir aquest equip de treball en una empresa de catering, que proporciona menjar a la feina, a casa, o per esdeveniments.

Un altre bon candidat per a començar amb la creació d'empreses pro-comunals és una immobiliària ètica i transparent. Funcionaria com una immobiliària normal, d'intermediària entre venedores i compradores, i d'entre propietàries i llogateres. De cara al mercat es diferenciaria de les altres per a funcioanr de manera transparent. La majoria d'immobiliàries funcionen amagant les seves comissions i fent xantatge emocional, tant a compradores com a venedores, per a coaccionar-los que comprin i vinguin ràpidament. Oferint transparència podríem adreçar un nínxol de mercat no explorat, i alhora facilitar que les treballadores tinguin una feina més alineada amb els valors de la comunitat. El marge obtingut amb les vendes i lloguers s'empraria per a comprar pisos i destinar-los a la comunitat. Aquesta línia de negoci es podria ampliar amb empreses simbiòtiques de reformes, instal·lacions, i constructora, promotora, etc.

Aquesta fórmula de convertir les necessitats de despeses en ingressos es pot aplicar a totes les necessitats de la comunitat. Tanmateix proposem començar amb aquestes dues perquè són dues de les necessitats més bàsiques i costoses a la ciutat. A més són de les més fàcils de convertir en negoci, perquè requereixen molt poca inversió inicial.

El personal d'aquestes empreses estaria format tant per persones de la comunitat com per treballadores assalariades. Les persones de la comunitat rebrien una assignació econòmica i les persones assalariades un sou. Els imports dels sous venen marcats pel mercat laboral, han de ser competitius per a poder atreure a bons professionals. Les assignacions econòmiques estarien regides pel principi comunista de "a cada u segons les seves necessitats". És a dir, una persona que hagués de cuidar de dependents, fills i pares, i tingués aficions (hobbies), cares, tindria una assignació més elevada que una persona que no tingués dependents econòmics i les seves aficions fossin gratuïtes.

A més, a mesura que les empreses pro-comunals vagin cobrint les necessitats de les membres de la comunitat, l'habitatge, la nutrició, el transport, l'energia, la salut, etc. les

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

assignacions econòmiques s'aniran reduint, i per tant, s'anirà accelerant el finançament del comunal.

Les empreses pro-comunals seran a més un espai de difusió de la ideologia comunal. Al entrar en una d'aquestes empreses, ja sigui un restaurant, una botiga o una oficina, els clients trobaran posters i pamflets explicant que allò no és un negoci, sinó un mecanisme de finançament d'una comunitat. Que la comunitat està oberta a tothom i que es pot escollir accedir al producte/servei pagant amb diners o bé gratuïtament, sent part de la comunitat.

D'aquesta manera, a mesura que a les ciutats hi vagin havent més i més empreses pro-comunals desmuntarem els mites que bloquegen mentalment a més persones que volen contribuir a un canvi: el mite que no hi ha alternativa sistèmica i el mite que les persones som egoistes i competitives per naturalesa.

En resum, les empreses pro-comunals

- Converteixen les necessitats de la comunitat de costos a ingressos
- Proporcionen productes i serveis gratis a la comunitat i amb màxim benefici a fora
- Financien el comú amb els seus beneficis
- Retroalimenten i acceleren el finançament reduint el cost de vida de la comunitat
- Són un mecanisme de difusió tant a clients, treballadores i proveïdores

Com arribar al 90% de la població privilegiada

Una de les errades estratègiques de la majoria de propostes de transició és intentar arribar a la majoria de la població a través d'una ideologia. En canvi, com vam veure, l'èxit de l'Estat-mercat és, en part, perquè no cal creure en el diner per a participar-hi: n'hi ha prou en creure que les altres persones hi creuen. També l'èxit del capitalisme és en part, perquè no cal creure que una empresa farà diners per a invertir-hi, només cal creure que les altres persones hi creuran: d'aquesta manera comprar barat a l'inici d'una bombolla i vendre car al final.

Per a desplaçar el capitalisme com a ideologia hegemònica i reduir-lo a la marginalitat no cal que convencem a la majoria de la població que la ideologia comunal és millor per a la humanitat, només cal que la convencem que deixin de participar (venent la seva força de treball i consumint) en el capitalisme. I per fer-ho n'hi ha prou en convènce-les que és el millor per a elles.

Per assolir-ho proposem emprar les mateixes empreses pro-comunals i oferir feina al 90% de la població que encara no estigui interessada en formar part de la comunitat. Fer-ho amb tres canvis que en capgirin el significat.

- 1) Promoure que treballin el mínim de hores possibles, facilitant jornades reduïdes i llargs períodes de vacances. Els diners que cobraran seran proporcionals a les hores de feina, per tant tindran menys diners per consumir, contribuirán menys al capitalisme, i aprendran a valorar les activitats socials a les activitats de consum. A

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

més, com menys hores treballi cada persona, podem repartir les hores remunerades entre més persones, i apartar del capitalisme a més gent.

- 2) Oferir serveis de les empreses pro-comunals a canvi de reducció de sous. Per exemple, es podria oferir habitatge i subministraments a canvi de treballar 10h a la setmana, i opcionalment, complementar-ho amb diners si es volen treballar més hores. La quantitat és un exemple, les hores mínimes dependrien de com de qualificada és la feina que es fa, i del preu del mercat de l'habitatge a la zona on es vol viure.
- 3) Oferir com a part del paquet laboral un pla de pensions. Aquest consistiria en invertir una part del sou en el comú. En el moment que la treballadora volgués jubilar-se gaudiria de l'usdefruit de la part proporcional de recursos comprats o produïts amb la seva inversió (habitatge, subministraments, alimentació, transport, etc.) per a ús personal. Al final de la vida de la persona aquests recursos anirien al comú.

També val la pena considerar com arribar a les persones que escullen treballar en empreses capitalistes. Proposem oferir-los invertir en empreses pro-comunals. A mesura que anem establint una xarxa de restaurants, botigues i oficines de serveis, la marca que emprem per a les empreses pro-comunals (per exemple, Living Commonly), anirà sent més reconeguda i generat més confiança. Serà per tant possible oferir al públic, començant pels propis clients, invertir en el comú. Plantegem dues fórmules diferents. Per a les empreses ja establertes amb deutes a la banca, proposem donar un interès als inversors. Aquest serà més alt que el que otrindrien posant els diners a la banca, però més baix que la banca cobra a les empreses procomunals. A més, oferiríem cobrar aquest interès amb productes i serveis del comunal, en aquest cas oferint un interès més alt, i alhora estalviant més.

Per a noves aventures comercials oferiríem participacions per a cobrir inversions inicials i ampliacions de capital fins a obtenir beneficis. Oferiríem a les inversores fins al 50% del benefici en forma de productes i serveis generats per a la nova empresa, i la resta del benefici aniria per al comú.

Quadre-resum reptes estratègics i solucions

	Repte	Solució
1	Arribar a les activistes que necessiten coneixement vivencial de la solució	Construir comunitats d'activistes amb les persones que ens motivem amb un coneixement teòric
1.A	Canvi de consciència	Activitats formals de creixement personal i estudi història i estratègia
z1. B	Passar recursos del mercat al comú	Comprar-los amb els beneficis de l'emprenedoria pro-comunal

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

2	Arribar al 90% de la població	Reclutar-les com a treballadores o inversores de les empreses pro-comunals
---	-------------------------------	--

A diferència de les estratègies revolucionàries del sXIX, o fins i tot del Municipalisme Llibertari de Bookchin, aquesta proposta no pretén enfrontar-se als Estats, ni crear una situació de tensió o conflicte. Els Estats son simplement la gent que els forma. Si creem una alternativa molt més atractiva per la majoria de la gent els Estats esdevindran una organització marginal, que no suposarà cap perill per a les persones ni per la natura.

Ajudar a les menys afortunades

L'estratègia presentada fins aquí descriu com arrancar el projecte i arribar a les persones més afortunades. Amb això aconseguim poder econòmic i social col·lectiu, i un impacte positiu en la qualitat de vida d'aquestes persones, que poden viure progressivament més d'acord amb els seus valors, en comú, practicant la generositat i la gratitud, enlloc de competir i consumir en el mercat.

La part més interessant però és com fer un impacte positiu a les persones menys afortunades, que no disposen dels recursos econòmics, polítics i de formació per a poder-se ajudar a si mateixes per millorar la seva situació.

Proposem començar amb persones que estiguin al llindar de la societat, amb risc d'exclusió, i donar-los suport per a superar la seva situació. Aquest suport seria en forma econòmica, emocional, terapèutica, formació, coaching professional, etc. D'entre aquestes proposem prioritzar les que tinguin més potencial per a accedir, un cop superats els obstacles, a feines més ben pagades al capitalisme. També a les persones que siguin més afins als valors comunals. Els casos d'èxit paradigmàtics serien aquells en què una persona en risc d'exclusió passés a ser una persona privilegiada i a ser mecenes del comunal aportant quantitats significatives de diners.

Hi ha milers de milions per persones a qui manquen els privilegis econòmics i polítics per a participar satisfactòriament a la societat actual, i per tant, destinar-hi recursos abans de tenir prou poder per a impactar a aquesta escala és contraproductiu.

D'altra banda, val la pena començar el més aviat possible, per tal d'adquirir experiència, experimentar diferents maneres, i saber quines funcionen millor en els diferents escenaris.

També val la pena per a poder comunicar millor el projecte a potencials contribuïdores. Tenir casos d'èxit concret ajuda molt. Demostrar que tenim una metodologia que aconsegueix treure a gent de situacions difícils i posar-los en situacions privilegiades és una eina molt potent de difusió. Fins i tot pot servir per atreure capital que no està interessat en el comunal, i que ara va a organitzacions que tenen una eficàcia deplorable.

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

Inicialment però, mentre no siguem una força considerable a nivell global, convé limitar els recursos destinats a aquesta partida, i destinar la majoria de recursos a l'expansió.

Proposem destinar-hi entre el 5% i el 10%, començant quan el projecte ja tingui prou solidesa econòmica com per a mantenir en total, amb assignació econòmica o sou, a entre 20 i 40 persones. Abans no val la pena perquè voldria dir dedicar a aquesta missió menys de dues persones, i iniciar una activitat de manera individual, sense ser com a mínim un equip de dues persones, és molt arriscat i poc productiu.

Considerem també a les persones que per accident o malaltia, no tenen capacitat per a contribuir a la societat. Evidentment les persones de la comunitat afectades tindran tot el suport necessari per tal que gaudeixin al màxim possible de la vida, donades les circumstàncies personals. Per que fa a les persones afectades fora de la comunitat, cal acceptar que a l'inici del projecte no tindrem capacitat per ajudar a tothom, i que per tant és desitjable començar per les persones amb més possibilitats de revertir la seva situació, ja que aquestes podran després ajudar també a d'altres, i es crearà així una retroalimentació positiva.z

Lobby i participació a les eleccions

És habitual en projectes que proposen un canvi de sistema descartar la participació a les eleccions. Hi ha diversos arguments que suporten aquesta postura:

- Empíricament independentment de qui governa, durant els 300 anys de parlamentarisme, el resultat és que els rics es fan més rics i els pobres més pobres.
- El risc de caure en la temptació de voler guanyar les eleccions abans de tenir el suport ideològic de la majoria de votants, com ha passat sovint, i recórrer a dir el que la gent vol sentir. D'aquesta el missatge polític del projecte es dissol i es torna hipocresia.
- El risc de caure en la temptació d'emprar el poder polític aconseguit en benefici propi de les persones de l'organització política, com ha passat sovint. Típicament al "col·locar" a les persones afines com a treballadores del govern, o fer-les receptors de subvencions. D'aquesta manera, es van tornant conservadores per por a perdre el poder adquirit, i accepten donar suport a coalicions de govern contraries als seu programa per tal de mantenir quotes de poder.
- El risc de caure en la temptació d'endeutar-se a la banca per a finançar la campanya electoral i llavors estar subjectes al seu xantatge.
- El risc de ser arrastrades mediàticament en els temes d'actualitat i perdre la capacitat de prioritzar una agenda comunicativa propia.
- Construir la infraestructura per a participar en un sistema parlamentarista quan el que es vol és desmantellar-lo per a construir una democràcia directa sembla un malversament de recursos. Sembla preferible destinar els recursos a construir el sistema de governança que volem. Alguns autors, com Bookchin i Fotopoulos, posen com a excepció la participació a les eleccions municipals, amb l'argument que

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

guanyar-les permet passar a una democràcia directa fàcilment, establint assemblees populars, i mantenint l'ajuntament com a pura formalitat.

Malgrat tots aquests riscos i consideracions, creiem que renunciar a participar a les eleccions parlamentàries és un gran error estratègic. Un indicador molt clar és que totes les grans corporacions globals inverteixen quantitats creixents de diners en fer lobby. En motiu és molt clar: hi ha estudis que indiquen que invertir en comprar polítics té molta més rendibilitat que invertir en qualsevol empresa. Si les corporacions amb ànim de lucre ho poden fer ha de ser molt més fàcil fer-ho per a les corporacions pro-comunals, ja que no tenim la dificultat d'haver d'amagar-nos-en: podem fer lobby obertament per a polítiques que beneficiïn a les empreses pro-comunals, i a l'expansió de drets civils i serveis socials, ja que aquestes polítiques beneficiaran a la majoria de la societat.

Pel que fa a les consideracions i preocupacions llistades abans:

- Tot i que la tendència de concentració de poder econòmic ha estat sempre una constant independentment de qui ha guanyat les eleccions, és molt diferent que guanyi les eleccions una organització que defensa els drets civils i serveis socials, a una que defensi aplicar la pena de mort i la tortura als activistes d'esquerra (com la que va guanyar les eleccions a Brasil el 2018). És important mantenir els drets de llibertat d'expressió i organització, perquè si ens hem d'organitzar en la clandestinitat serem molt menys eficients i serà molt més difícil reclutar.
- A més, mai cap organització no-estatista ha guanyat unes eleccions estatals, per tant no podem valorar l'efecte d'aplicar un programa que reconegui a les comunitats auto-organitzades la sobirania total i independència de l'estat del qual s'emancipen.
- Els riscos de caure en les temptacions de dir el que la gent vol sentir, emprar el poder en benefici propi, i endeutar-se amb la banca estan relacionades. La base de la organització que proposem, i de qualsevol organització que vulgui ser efectiva per al canvi social, és que estigui formada per persones que viuen en l'abundància, que tenen la voluntat i la capacitat de donar a l'organització més del que reben, i que ho han demostrat amb fets. A més, estan compromeses amb el creixement personal. No creiem amb una fórmula màgica que permeti a un grup de persones egoistes treballar col·lectivament pel bé comú de les altres. Partint d'aquesta base, aquests riscos no són una preocupació. Si caiguéssin en alguna d'aquestes temptacions el problema no és la participació en les eleccions, el problema són les persones, i no funcionarien amb qualsevol altra estratègia.
- Pel que fa als riscos de destinar-hi massa recursos i ser arrossegades mediàticament, això no passa a cap de les grans corporacions que fan lobby. Perquè no passi n'hi ha prou amb tenir una bona organització, amb pressupostos clars dedicats a cada partida, i mètriques clares del retorn d'inversió de cada equip. Això és necessari per a qualsevol gran organització, per tant, si no tenim aquesta capacitat no ens podem plantejar tampoc cap altra estratègia.

Criteris per pertinença

Hi ha maneres de contribuir al projecte que no requereixen compromís i tampoc criteri de pertinença: ser consumidora dels productes i serveis de les empreses pro-comunals, o inversora en aquestes.

D'altra banda, la pertinença a la comunitat implica compromís i responsabilitat entre la persona i la comunitat, en ambdòs sentits. Per tant, cal un criteri de pertinença estricte: persones que tenen la voluntat i la capacitat d'aportar a l'organització més del que reben, i que ho han demostrat amb fets. A més, estan compromeses amb el creixement personal i col·lectiu. A més cal que emocionalment tant la persona hi hagi bona connexió, recíproca, entre la persona i la comunitat. Per això és recomanable establir processos d'entrada, com períodes de prova amb avaluacions per les dues parts.

Governança en la transició

Durant la transició del sistema actual al sistema comunal la situació ens trobem, d'una banda, amb comunitats, i d'altra banda amb la organització que promou la transició.

Pel que fa a les comunitats s'organitzaran de la mateixa manera que s'organitzarien un cop completada la transició, és a dir, segons el principi de subsidiaritat. La propietat dels béns a disposició de la comunitat serà comunal un cop completada la transició en aquell territori, és a dir, un cop els Estats veïns acceptin la seva sobirania i autonomia. Durant la transició la propietat serà de la organització que impulsa el canvi de sistema.

Un cop el territori esdevingui autònom hi conviuran persones que viuran en dos paradigmes diferents: la majoria en el paradigma comunal i una minoria en el paradigma estatal, treballant per diners fora del territori comunal. Caldrà doncs trobar mecanismes de convivència per a que aquestes dues cosmovisions puguin interactuar. Per exemple comunalitzant l'habitatge i demanant a les persones que no participin en el comunal de pagar un lloguer, i algun tipus d'impost per al manteniment de les infraestructures comunes.

Pel que fa a l'organització que promou la transició al comunal la seva governança serà com la de qualsevol grup de treball. Serà autònoma per a organitzar-se internament i per a decidir com distribueix els recursos en les diferents partides: a les diferents comunitats que s'estan organitzant, inversions en empenedoria pro-comunal, promoció del comunal, expansió territorial, participació en el sistema electoral, suport a les persones menys afortunades, etc.

També serà autònoma per a decidir els criteris i procediments per a incorporació de noves persones al grup de governança de la organització. Això és fonamental perquè la organització segueixi una línia estratègica coherent. Evidentment si una minoria (o majoria) de la població de les comunitats creu que tenen una estratègia millor per a impulsar la

Propostes pràctiques contemporànies: societat conscient

transició al comunal són lliures de crear una altra organització amb aquesta estratègia i dedicar-hi els esforços i recursos personals que creguin convenientes. Els recursos que la organització inicial ha obtingut amb la seva estratègia però, es mantindran en aquesta organització.

Expansió territorial global

Un cop la primera comunitat sigui forta en una zona urbana dedicarà recursos a promoure l'establiment d'una altra comunitat a una altra zona urbana, i així recursivament, fins a arribar a la totalitat del planeta. Es prioritzaran les zones urbanes més properes al poder (Londres, Berlin, Nova York, Washington, París, ...) d'aquesta manera augmentem les possibilitats d'arribar a persones amb més poder.

Referències

Zapatisme i Confederalisme Democràtic

[Zapatista Army of National Liberation](#) - Wikipedia

[Rebel Zapatista Autonomous Municipalities](#) - Wikipedia

Rojava: [Democratic Federation of Northern Siria](#) - Wikipedia

Municipalisme Llibertari i Democràcia Inclusiva

Murray Bookchin [Social Ecology and Communalism](#) (2006) - pdf descarregable

Takis Fotopoulos [The Multidimensional Crisis and Inclusive Democracy](#) - pdf descarregable i versió de lectura en línia.